

Pravidlá rozhodcovských akreditácií

Oddiel I. Úvodné ustanovenie

- {1} Tieto pravidlá rozlišujú tri stupne rozhodcovskej akreditácie.
- {2} O udelení, odobratí, zvýšení a znížení rozhodcovskej akreditácie rozhoduje riaditeľ alebo riaditeľka SDA na návrh hlavného rozhodcu alebo hlavnej rozhodkyne Slovenskej debatnej ligy alebo rozhodcovského výboru.
- {3} Absolvovanie rozhodcovského seminára nie je nutnou ani dostatočnou podmienkou na udelenie akreditácie.
- {4} Akreditácia určitého stupňa sa udeľuje rozhodcom a rozhodkyniam, ktorých výkony stabilne spĺňajú podmienky na jej udelenie, na základe posudkov akreditovaných rozhodcov a rozhodkýň oprávnených udeľovať posudky (ďalej len posudzovatelia a posudzovateľky).
- {5} Kandidátom alebo kandidátkou na udelenie akreditácie určitého stupňa je každý rozhodca alebo rozhodkyňa bez akreditácie alebo s akreditáciou nižšieho stupňa.
- {6} Rozhodcovský výbor vedie zoznam akreditovaných rozhodcov a rozhodkýň. Obsahuje kontaktné údaje, údaje o účasti na turnajoch, o možných konfliktoch záujmov, o posudkoch a návrhoch na udelenie akreditácie.
- {7} Rozhodcovský výbor udeľuje osvedčenie o akreditácii.

Oddiel II. Posudzovatelia a posudzovateľky

- {1} Posudzovateľov a posudzovateľky na akreditáciu určitého stupňa schvaľuje riaditeľ alebo riaditeľka SDA na návrh hlavného rozhodcu alebo rozhodkyne.
- {2} Posudzovateľ a posudzovateľka s rozhodcovskou akreditáciou druhého stupňa môže posudzovať iba kandidátov a kandidátky na získanie prvého stupňa rozhodcovskej akreditácie.
- {3} Posudzovateľ a posudzovateľka s rozhodcovskou akreditáciou tretieho stupňa môže posudzovať kandidátov a kandidátky na získanie prvého, druhého alebo tretieho stupňa rozhodcovskej akreditácie.
- {4} Pri predložení návrhu na schválenie posudzovateľa alebo posudzovateľky, hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa špecifikuje aj stupne akreditácie, na získanie ktorých môže posudzovateľ alebo posudzovateľka dávať posudzovaným rozhodcom alebo rozhodkyniam posudky.
- {5} Navrhnutý kandidát alebo kandidátka na posudzovateľa alebo posudzovateľku:
 - (a) má minimálne druhý stupeň akreditácie,
 - (b) sa v poslednom roku zúčastnil aspoň troch turnajov SDA v pozícii rozhodcu / rozhodkyne a
 - (c) nie je žiakom či žiačkou strednej školy.
- {6} Posudzovateľ alebo posudzovateľka má povinnosť ponúknuť adekvátnu a konštruktívnu spätnú väzbu každému rozhodcovi alebo rozhodkyňi, ktorých posudzuje.
- {7} Posudzovateľ alebo posudzovateľka hodnotí rozhodcu či rozhodkyňu, s ktorou rozhoduje debatu, len na základe:
 - (a) rozhodnutia posudzovaného rozhodcu alebo rozhodkyne a jeho odôvodnenia,
 - (b) obsahu a formy spätnej väzby, ktorú posudzovaná rozhodkyňa alebo rozhodca dal alebo simulovane podal tímom,
 - (c) vyplnenia rozhodcovského zápisu a
 - (d) správania sa bezprostredne pred zahájením debaty, počas debaty a po jej skončení.

- {8} Posudzovateľ alebo posudzovateľka po ukončení debaty a procesu posudzovania rozhodcu alebo rozhodkyne v najbližšom možnom termíne oznámi osobe poverenej metodickým dozorom na turnaji, jeden z troch možných výstupov posudzovania:
- (a) rozhodca či rozhodkyňa spĺňa kritéria na udelenie pozitívneho posudku na prvú, druhú alebo tretiu úroveň akreditácie (tzv. pozitívny posudok na prvú / druhú / tretiu akreditáciu),
 - (b) rozhodca či rozhodkyňa nespĺňa kritériá ani na udelenie akreditácie prvého stupňa (tzv. negatívny posudok),
 - (c) v odôvodnených prípadoch, nie je možné udeliť žiaden posudok. Medzi odôvodnené prípady patrí:
 - (i) jednoznačná debata, na základe ktorej nie je možné odlíšiť schopnosti nutné k udeleniu akreditácie určitého stupňa alebo
 - (ii) neštandardná situácia v debate, ktorá ovplyvní kvalitu debaty a proces rozhodovania.

Oddiel III. Akreditačný proces

- {1} Hlavný rozhodca alebo rozhodkyňa dbá na to, aby každý kandidát a kandidátka rozhodoval čo najviac debát pod dohľadom posudzovateľov a posudzovateľiek.
- {2} Rozhodca alebo rozhodkyňa bez akreditácie debatu tieňuje. Vypĺňa zápis z debaty, rozhoduje debatu samostatne, a následne vysvetlí dôvody pre svoje rozhodnutie prísediacemu posudzovateľovi alebo posudzovateľke. Nemá platný hlas pri rozhodovaní debaty, nepodáva tímom zdôvodnenie svojho rozhodnutia ani spätnú väzbu.
- {3} Posudzovaný rozhodca alebo rozhodkyňa s akreditáciou zdôvodňuje svoje rozhodnutie tímom v debate. Spätnú väzbu tímom podáva v miere, ktorú určí posudzovateľ alebo posudzovateľka na základe vzájomnej dohody. Posudzovateľ alebo posudzovateľka v rámci možnosti turnaja poskytne posudzovanému rozhodcovi či rozhodkyňi dostatočný čas na prípravu spätnej väzby
- {4} V prípade, že harmonogram turnaja neumožňuje dať dostatočný priestor posudzovanému rozhodcovi alebo rozhodkyňi k zdôvodneniu svojho rozhodnutia alebo podaniu spätnej väzby tímom, posudzovateľ či posudzovateľka dá posudzovanému rozhodcovi či rozhodkyňi priestor po ukončení kola turnaja zdôvodniť svoje rozhodnutie a simulovať spätnú väzbu posudzovateľovi alebo posudzovateľke.
- {5} Na turnaji zbiera posudky osoba vykonávajúca metodický dozor.
- {6} Najviac dva posudky môže kandidát alebo kandidátka na udelenie akreditácie získať aj z rozhodcovského seminára.
- {7} Rozhodcovia a rozhodkyne majú nárok na informáciu o stave svojej akreditácie.
- {8} Hlavný rozhodca alebo rozhodkyňa môže navrhnúť udelenie alebo zvýšenie akreditácie kandidátovi alebo kandidátke, ak:
 - (a) má tri pozitívne posudky na udelenie akreditácie určitého stupňa od aspoň dvoch rôznych posudzovateľov a posudzovateľiek nie staršie ako rok,
 - (b) a zároveň aspoň tri pätiny všetkých posudkov z posledného roka boli pozitívne.
- {9} Hlavný rozhodca alebo rozhodkyňa musí navrhnúť udelenie alebo zvýšenie akreditácie kandidátovi alebo kandidátke, ak:
 - (a) má aspoň päť pozitívnych posudkov nie starších ako rok od aspoň troch rôznych posudzovateľov a posudzovateľiek,

- (b) a zároveň aspoň tri pätiny všetkých posudkov z posledného roka boli pozitívne.
- {10} Ak riaditeľ alebo riaditeľka odmietne udelenie akreditácie kandidátovi alebo kandidátke, hlavný rozhodca alebo rozhodkyňa zabezpečí, aby v najbližšom možnom termíne boli k udeleniu kandidátovi alebo kandidátke ďalšie dva posudky od dvoch rôznych posudzovateľov alebo posudzovateľiek. Riaditeľ alebo riaditeľka udelí kandidátovi alebo kandidátke akreditáciu, ak boli oba tieto posudky pozitívne..

Oddiel IV. Akreditácia prvého stupňa

- {1} Držiteľ alebo držiteľka akreditácie prvého stupňa ovláda pravidlá formátu SDL, dokáže odlíšiť kvalitnú argumentáciu od nekvalitnej, identifikovať v debate kľúčové strety a zdôvodniť svoje rozhodnutie.
- {2} Rozhodca alebo rozhodkyňa s akreditáciou prvého stupňa môže rozhodovať debaty na turnajoch Slovenskej debatnej ligy a ďalších turnajoch SDA ako súčasť rozhodcovského panelu.
- {3} Pozitívny posudok na udelenie akreditácie prvého stupňa je rozhodcovi alebo rozhodkyňi udelený ak:
- (a) Rozhodol alebo rozhodla debatu sám alebo sama, v rámci pravidiel poradného rozhodovania,
 - (b) vie legitímne zdôvodniť svoje rozhodnutie,
 - (c) jeho alebo jej rozhodnutie sa zhoduje s pravidlami debatného formátu SDL,
 - (d) vie identifikovať najdôležitejšie argumentačné strety v debate a vysvetliť,
 - (e) udeľuje rečnícke body v zhode s pravidlami debatného formátu SDL.
- {4} Pozitívny posudok na udelenie akreditácie prvého stupňa môže byť rozhodcovi alebo rozhodkyňi udelený bez ohľadu na to či:
- (a) sa jeho alebo jej rozhodnutie zhoduje s rozhodnutím posudzovateľa alebo posudzovateľky,
 - (b) sa ním alebo ňou udelené rečnícke body nezhodujú s rečníckymi bodmi udelenými posudzovateľom alebo posudzovateľkou.

Oddiel IV. Akreditácia druhého stupňa

- {1} Držiteľ alebo držiteľka akreditácie druhého stupňa dokáže posúdiť kvalitu argumentácie aj vo vyrovnaných stretoch, zhodnotiť stratégiu tímov v debate a pri zdôvodnení svojho rozhodnutia poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu väčšine tímov.
- {2} Rozhodca alebo rozhodkyňa s akreditáciou druhého stupňa môže rozhodovať debaty na turnajoch Slovenskej debatnej ligy a ďalších turnajoch SDA ako súčasť rozhodcovského panelu.
- {3} Pozitívny posudok na udelenie akreditácie druhého stupňa je rozhodcovi alebo rozhodkyňi udelený ak:
- (a) spĺňa všetky podmienky na udelenie akreditácie prvého stupňa,
 - (b) dokáže poukázať na nedostatky v prezentovaných argumentoch oboch tímov a ponúknuť návod ako argumentáciu zlepšiť,
 - (c) dokáže zhodnotiť strategickú silu a vzťahy medzi rôznymi argumentami oboch tímov,
 - (d) identifikovať jeden alebo viac spôsobov ako mohol tím, ktorý debatu prehral, debatu vyhrať,

- (e) dokáže poskytnúť nielen legitímne rozhodnutie a vysvetlenie svojho rozhodnutia, ale aj konštruktívnu spätnú väzbu, na konci ktorej oba zúčastnené tímy dostali tipy ako v budúcnosti zlepšiť svoje debatovanie,
 - (f) spätná väzba rozhodcu alebo rozhodkyne je zrozumiteľná a prispôbená úrovni debaty, ktorá sa odohrala, spätná väzba je časovo adekvátne a zrozumiteľne štruktúrovaná,
 - (g) dokáže podať ústnu aj písomnú spätnú väzbu a rozhodnutie v profesionálnom a priateľskom duchu.
- {4} Pozitívny posudok na udelenie akreditácie druhého stupňa môže byť rozhodcovi alebo rozhodkyňi udelený bez ohľadu na to či:
- (a) sa jeho/jej rozhodnutie zhoduje s rozhodnutím posudzovateľa či posudzovateľky,
 - (b) sa ním/ňou udelené rečnícke body nezhodujú s rečníckymi bodmi udelenými posudzovateľom alebo posudzovateľkou.

Oddiel VI. **Akreditácia tretieho stupňa**

- {1} Držiteľ alebo držiteľka akreditácie tretieho stupňa dokáže posúdiť kvalitu a strategickú hodnotu argumentácie aj v komplikovaných stretoch a pri zdôvodnení svojho rozhodnutia poskytnúť konštruktívnu kritiku skúseným tímom.
- {2} Akreditácia tretieho stupňa umožňuje rozhodovať vyradovacie kolá finálového turnaja.
- {3} Pozitívny posudok na udelenie akreditácie druhého stupňa je rozhodcovi alebo rozhodkyňi udelený ak:
- (a) spĺňa podmienky pre udelenie akreditácie druhého stupňa,
 - (b) dokáže posúdiť kvalitu a strategickú hodnotu argumentácie aj v komplikovaných stretoch,
 - (c) dokáže identifikovať slabiny v stratégii oboch tímov a ponúknuť návod ako strategickú silu argumentačnej línie do budúcnosti zlepšiť,
 - (d) dokáže zhodnotiť, ako sa komplikované debatné situácie rozhodujú podľa rôznych uznávaných štandardov rozhodovania,
 - (e) dokáže sformulovať a obhájiť si vlastnú predstavu o tom, čo robí debatu kvalitnou,
 - (f) dokáže podať konštruktívnu spätnú väzbu aj skúseným tímom.

Oddiel VII. **Zrýchlené akreditačné konanie**

- {1} Zrýchlené akreditačné konanie je určené k udeleniu akreditácie osobám, ktoré:
- (a) sú podľa hlavného rozhodcu alebo hlavnej rozhodkyne kandidátmi alebo kandidátkami na akreditáciu vyššieho stupňa, alebo
 - (b) rozhodovali turnaje SDA pred 14.10.2012, alebo
 - (c) rozhodujú na zahraničných debatných turnajoch, alebo
 - (d) sa nemôžu zúčastňovať turnajov SDA pravidelne.
- {2} Hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa zabezpečí dva posudky z debát na turnaji SDA od dvoch rôznych posudzovateľov alebo posudzovateľiek, z ktorých aspoň jeden je posudzovateľ alebo posudzovateľka s právom udeľovať posudky aj na akreditáciu tretieho stupňa.
- {3} V prípade, že sa posudky posudzovateľov alebo posudzovateľiek:
- (a) zhodujú, môže hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa navrhnúť udelenie akreditácie vyššieho stupňa,

- (b) nezhodujú, môže hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa navrhnúť udelenie akreditácie nižšieho navrhovaného stupňa alebo zabezpečiť ešte jeden posudok od ďalšej posudzovateľky alebo posudzovateľa. Ak sa tretí posudok zhoduje s jedným z prvých dvoch posudkov, môže navrhnúť udelenie akreditácie podľa tretieho posudku.

{4} Posudzovanie v zrýchlenom akreditačnom konaní nie je nárokovateľné.

Oddiel VIII. **Pozastavenie platnosti akreditácie**

- {1} V odôvodnených prípadoch môže byť platnosť akreditácie pozastavená. Pozastavenie akreditácie môže zodpovedať jej zníženiu alebo odobratiu.
- {2} O pozastavení akreditácie rozhoduje proces posúdenia akreditácie. Jeho hlavnou úlohou nie je odobratie akreditácie, ale identifikácia problémov či nedostatkov v rozhodovaní rozhodcu alebo rozhodkyne a práca na ich odstránení. Pozastavenie akreditácie je až posledným riešením v prípade nekvalitných výkonov, ktoré môžu poškodiť tímy alebo turnaje SDA.
- {3} Hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa môže zahájiť posúdenie pozastavenia akreditácie, ak eviduje aspoň dve sťažnosti na kvalitu rozhodovania rozhodcu alebo rozhodkyne nie staršie ako rok.
- {4} Hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa musí zahájiť posúdenie pozastavenia akreditácie, ak eviduje aspoň štyri sťažnosti z viac ako jedného klubu na kvalitu rozhodovania rozhodcu alebo rozhodkyne nie staršie ako rok.
- {5} Hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa zabezpečí, aby rozhodca alebo rozhodkyňa, ktorej akreditácia sa posudzuje, na najbližších dvoch turnajoch SDA, ktorých sa zúčastní, rozhodovala s posudzovateľom alebo posudzovateľkou s akreditáciou tretieho stupňa.
- {6} Hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa môže navrhnúť pozastavenie platnosti stupňa akreditácie na základe posudkov aspoň dvoch rôznych posudzovateľov a posudzovateľiek riaditeľovi alebo riaditeľke SDA, ktorá o pozastavení rozhoduje.
- {7} O výsledku posúdenia akreditácie hlavný rozhodca alebo hlavná rozhodkyňa bez zbytočného odkladu informuje dotknutého rozhodcu alebo rozhodkyňu.
- {8} Pozastavená akreditácia môže byť obnovená v zrýchlenom akreditačnom konaní.

Oddiel IX. **Prechodné ustanovenia**

- {1} Akreditačný systém obsiahnutý v týchto pravidlách bol schválený 14.10.2012.
- {2} Rozhodcovské akreditácie udelené SDA pred 14.10.2012 sa upravujú rozhodcom a rozhodkyňami, ktorí rozhodovali na turnajoch SDA po 1.9.2010, nasledovne:
 - (a) akreditácia prvého stupňa pred 14.10.2012 zodpovedá akreditácii druhého stupňa,
 - (b) akreditácia druhého alebo tretieho stupňa zodpovedá akreditácii tretieho stupňa.
- {3} Na požiadanie je rozhodcovi alebo rozhodkyňi s upravenou akreditáciou vydané osvedčenie.